

FESTA DEL LLIBRE DE MURO 2016 PLUJA DE LLETRES

Presentació de **MAR D'ALENS**, de Joan T. Jordà i Sanchis

És un goig dir-li Festa, amb majúscules, a una activitat cultural al voltant de la literatura. Ja fa vint-i-un anys que a Muro tenim l'oportunitat de posar-li cara i d'escoltar a aquells que dediquen part del seu temps a crear espais d'informació i d'emoció mitjançant les paraules. Al meu record particular guardo l'haver pogut gaudir a Muro de Montserrat Roig, de Vázquez Montalbán, d'Isabel Clara-Simó, Juanjo Millás o Maruja Torres, entre molts altres, les lectures dels quals formen part del meu bagatge personal i íntim, doncs la lectura és part fonamental d'allò que som.

I és per això, precisament pel fet de llegir les creacions de l'escriptor que avui ens acompanya, que he volgut acceptar la seua invitació per estar amb ell, amb l'orgull de presentar el seu nou llibre però sobre tot amb la joia de festejar que continuï afalagant els nostres sentits amb la seua poesia.

Fa ja més de trenta anys que faig escoltar parlar de Joan. La meua iaia Josefina em portava de viatge amb les "agranadores de l'església de Muro", un grup de dones i homes que de tant en tant organitzaven diverses rutes per diferents llocs amb l'autobús de Manolo "el cotxero". Tan de bo algun dia s'escriguen les aventures, rialles, cançons, anècdotes i records d'aquests viatges, doncs realment, la realitat pot superar la ficció. Dins aquell grup es trobava un matrimoni, Teresa i Tomàs, que vivien prop del Matzem i que eren molt amics de la meua iaia. Aquesta sempre em deia: *"El fill de Teresa i Tomàs, és un home molt sabut..."*. I aquesta frase va cobrar tot el seu sentit quan el vaig conèixer, doncs la saviesa es aquella que fa niu amb la bona gent que anhela compartir el millor que sap fer. Els savis estan al nostre abast, sols hi ha que saber deixar-se mullar de la seua generositat.

Passat el temps, l'any 91 un bon amic filòleg em va regalar un llibre, com feia molt habitualment. Aquesta vegada era un recull de poesia anomenat *Llàmpecs d'Espurnes* publicat per l'Institut Juan Gil Albert de la Diputació d'Alacant amb poetes nascuts a les comarques de l'Alcoià i el Comtat. I és ací, quan enmig de noms que ja conexia com els de Joan Valls, Vicent Valls, Manuel Rodríguez Castelló, Josep Sou, Dolo Font,

Jordi Botella o Paco Bernàcer em vaig trobar a Joan Tomàs Jordà i Sanchis, el fill de Teresa i Tomàs. Allí diu Joan: *"La poesia és un riu, tots podem observar i contemplar-lo des de la vora o tal volta ser més agosarats i atrevir-nos a seguir el seu incert i aventurat curs"*. Joan ha estat valent i des de sempre ha fet de la poesia una part de la seua aventura vital:

"Poesia de fang vull la meua..." (jo conec algú que vol música de fang), *"... de pols amb plor i suor amassada / Poesia pura com la terra/ i l'aigua que la formen/ sense ritme, sense rima/ poesia de fang amb ales..."*.

Aquest artesà de la paraula ens ofereix des de fa anys bells versos al llibre de les nostres festes majors de Muro, poemes que espere siguin recollits alguna vegada en algun volum per regalar-los al món que ens envolta, necessitat com està de bona poesia. D'aquests sempre recorde el poema *Benemparats*, doncs entre d'altres coses, Joan i jo compartim el nom de Teresa a la nostra mare, i en el meu cas, al nom de les meues rebesàvies, besàvies, l'àvia materna i fins i tot la meua filla, Martina Teresa, que va voler obrir els ulls quan encara no l'esperàvem un quinze d'octubre, onomàstica de la santa i escriptora d'Àvila.

"Si cada dia/ deixa el seu rastre,/ tota una vida/ viu en la imatge/ i el nom que ens besa:/ Empar, Teresa...".

En 1997 va quedar finalista del XIV Premi de Poesia "Manuel Rodríguez Martínez" atorgat per l'Associació d'Amics Joan Valls d'Alcoi amb un dels llibres que més m'han colpit en la meua història lectora: *ETERI/ESVORANC*, una descripció poètica de l'infermetat que se'n portà a la seua germana, de nou, Teresa. El dolor, la impotència, l'amor i la ràbia fetes bellesa de so i tendresa d'ànim.

"Un núvol blanc/ ha eixit del meu cel,/ i és tan gran l'esvoranc/ que el ras s'ofega en blau...".

En 2004 i connectat amb el món que l'envolta, Joan ens regalà uns haikus densos de vida i equilibrats de mots al llibre *Paisatges d'Hivern*, que obtingué el Premi Jordi de Sant Jordi de la Vall d'Uixò. Curiosament el haiku corresponent, quasi com un diari íntim, al quinze d'octubre diu:

"Mà de mar/ bres de cor, / bri del ros:/ bes de mare...".

Des que vaig conèixer la seua poesia, he volgut posar música als seus versos que em cridaven estrepitosament: em cridava el seu so, em cridava el seu crit, em cridava la seua estructura, la seua essència i el seu caliu. Primer fou el *Bolero de Palacio*, dedicat a tots els que han mantingut les tradicions de danses al nostre poble.

"Plaça Palacio, tapet de flors,/ faldes que a l'aire estan volant/ i on ben units ballaran,/ ballaran els nostres cors..."

Després vàrem estrenar al Palau de la Música de València la *Música per l'Enyor*, dedicada al II Centenari de Música de Banda a Muro amb els versos de *Mans de música*, dedicats a la Banda Unió Musical del nostre poble.

"Mans que somnien/ mans que festegen/ mans que acaronen/ mans de música..."

Joan té la generositat d'enviar-me de tant en tant al correu electrònic els versos que va creant, amb eixa complicitat de l'amic que comparteix el que acaba de fer. Molts d'ells estan presents al llibre que avuí es presenta. Ja fa uns anys a la safata d'entrada, un correu de Joan amagava un arxiu particular. Era tota una declaració amorosa cap a Júlia, plena de veritat i d'una tendresa esgarrifosa. Commogut com estava per la seua lectura, vaig decidir aprofitar-lo per escriure DIC AMOR, per a soprano, trompeta i piano, un encàrrec pel prestigiós trompetista Luís González qui estrenà a Madrid l'obra i l'enregistrà a un disc.

"Dic amor i no dic més, tan sols vull que ara em somrigues/ xiuxiuejant-me que em vols..."

En 2013, tres poemes extrets del llibre ETERI ESVORANC basaren el meu treball compositiu per a l'obra LA MAR, L'AMOR, LA MORT per a cor mixt, que fou peça obligada al XXXIII Certamen Coral Fira de Tots Sants de Cocentaina. La tragèdia i el buit dolorós esdevenien saba d'emocions.

"Morir un poquet cada dia/ fent mentre deixes de fer tant,/ despertant sense viure el somni,/ acomiadant nous instants..."

I fins i tot, fa uns mesos Joan i jo acabarem la cançó de la Trobada d'Escoles Valencianes celebrada a Muro el passat mes d'abril. MURO ENS ESPERA de nou evoca l'amor a la terra, allò que som com a millor contribució cap als demés, a eixe Muro del qual tant en parlem Joan i jo, a qui tant estimem i tant ens dol.

"El tio Pep, té ací llar/ va vindre, anar-se'n no vol..."

Els versos de Joan han preludiat diverses gravacions discogràfiques meues, des de CAVALL DE FOC i els versos a la Xafigà:

"Xafeu la terra/ amb peus delcalços, / colliu sarments/ daurats de so/ i els veremeu/ curats de música"...

Així com els versos per a DE FANG que hi són presents al llibre que avui ens recull:

"Terra i aigua. Mans que amb fang/ modelen i amassen vida,..."

L'estiu passat presentarem al pati de la Casa dels Alonso un CD anomenat D'AMICS, on Joan escriu:

"D'una terra que parla el que dius,/ d'uns pares que et feren fill de l'Àngel,/ de l'amor que ve de la ma i dóna l'alba,/ d'amics que senten quan t'escolten./ Així sona l'estima..."

Sóc afortunat per haver tingut el cant de la poesia de Joan envoltant la meua tasca, els meus anhels, la meua vida. I avui amb MAR D'ALENS el fill de Teresa i Tomàs, ens convida sincer i generós a un tros de la seua vida. Amb poemes creats al llarg d'un temps diferent de transició vital, el llibre va dedicat a la seua dona, als seus fills, als seus néts... però tot ell és una dedicatòria i un homenatge als demés: als amics, als companys, a qui ens ensenyen dia a dia el valor de la vida,... Es diu que per cada llengua que es perd al món, desapareix una forma d'analitzar el nostre entorn. I a més, si aquesta llengua empra la poesia, es perd un tros de bellesa, aquella que sap envoltar de goig el missatge sincer i afectiu. Amb aquesta mar d'alens, de nou ressorgeixen els mots perennes a la poesia de Joan: LA MAR, L'AMOR, LA MORT, una trilogia sonora i al·legoria de fonemes per definir la immensitat de la vida, el millor company de viatge i el destí ineludible. La bellesa al servei de la reflexió i, per què no també del més pur hedonisme que fa gaudir de la seua lectura. Els poemes ens mostren

l'esguard vital d'un home enamorat de la seua llengua, la que va heretat dels pares i la que ha trasmés al fills. Llengua que investiga i acarona, mots que diuen tant i ho diuen tan be.

Els versos de Joan naixen per ser pronunciats. Sigueu rapsodes gosats i eleveu a l'aire la seua lectura. Se n'adonareu que feu música pura on la fonètica abraça la intel·ligència d'un home bo que comparteix les seues emocions amb aquells que l'envolten i que n'és feliç amb aquest fet. La recerca del vocabulari, el so nu de les síl·labes, la retronxa a les estructures i el regust per ser-ne clar fan de la poesia de Joan tot un regal auditiu i emocional d'una altura literària sublim, on la catarsi es fa palesa de forma natural sense artificis ni esnobismes, amb honestedat i sinceritat, com no pot ser d'una altra forma.

Si la mar particular de cadascú es nodreix d'alens purs, el viatge serà més ric, ens farà créixer amb la seguretat que ens atorga la dignitat de saber-se humans.

Gràcies Joan per la teua immensa generositat en compartir tot el que saps de la forma tan bella com ho fas. Avui, les teues Tereses i el ti Tomàs estaran ben orgullosos de veure't ací.

Gràcies a tots per vindre.

José R. Pascual-Vilaplana

Muro, 8 de juny de 2016